

Posudek bakalářské práce
Pamät' a identita v „arménskej“ trilógii Antonie Arslan,
kteou předložila bc. Simona Reseková
na oboru Italianistika ÚRS FFUK,
v Praze v srpnu 2018

Simona Reseková si zvolila téma paměti a identity zpracované v literárním díle. Originalita její práce spočívá ve výběru korpusu primárních textů, protože se na základě svého privátního, ale hlubokého zájmu rozhodla analyzovat románovou trilologii italské spisovatelky arménského původu Antonie Arslan a rozšířit tak povědomí o současné italské literatuře o dílo, které zprostředkovává současným primárně italským čtenářům, trauma Arménské genocidy (1915-18).

Struktura práce dobře propojuje faktografické, teoretické a analytické kapitoly. Úvodní část je logicky spíše informativní, autorka představuje spisovatelku a její dílo v kontextu hlavních biografických dat, ale i s ohledem na stylistické prvky, které Simona Reseková v trilologii nachází a na základě kterých stručně definuje její individuální poetiku. Vzhledem k tomu, že Antonia Arslan a její tvorba jsou v českém (slovenském) prostředí známé jen zprostředkovaně asi jen díky filmu bratří Tavianiových *Skřivánčí dvůr* (2007, na motivy románové prvotiny A. Arslan), je zevrubnější seznámení s autorkou a zejména s jejími díly na místě.

Stejně tak poučná je i kapitola věnovaná historickému kontextu i následující, v níž jsou historické události nahlíženy prismatickým děje a především jednotlivých postav trilologie.

Faktografii autorka čerpá z kvalitních a recentních pramenů (Michael Bobelian, autor poučné publikace *Children of Armenia*, kterou v českém překladu *Děti Arménie*, vydalo nakl.

Paseka, je taktéž příslušník třetí generace Arménů v diaspoře jako Arslanová) a daří se jí v syntéze, ale přehledně nastínit okolnosti a důsledky vyhlazování arménského národa, které rozhodně nejsou příliš známé.

Literární analýzy jednotlivých románů opět zaměřuje zejména na postavy, neboť vychází z teoretické práce religionistky z FFMU Eleonóry Hamar *Vyprávěná židovství. O narativní konstrukci druhogeneračních židovských identit* a využívá výsledků jejího terénního výzkumu, týkajícího se potomků obětí a přeživších holokaustu. Simona Reseková si je vědoma toho, že nemůže poznatky Hamarové aplikovat beze zbytku, ale výborně jí posloužil jak model dotazování se na identitu: Co je Žid? Co znamená být Židem? Jak se člověk Židem stává?, tak i tři základní zápletky příběhů o identitě: i. odmítání a smíření, ii. hledání a nalézání, iii. uvržení a identifikace. Teorie E. Haman autorka doplnila o práci Petry Košťálové *Stereotypní obrazy a etnické mýty. Kulturní identita Arménie* a nachází mezi nimi styčné body, týkající se vymezení identity v konfrontaci mezi Já a Druhý. Zde bych jen pro pořádek uvedla, že poznámka o tom (s. 26), že dělení Hamarové je převzaté z konceptu dvou identit filozofa Paula Ricoeura, je trochu zavádějící. Ricoeurovo dělení na identitu *idem* a na identitu *ipse*: „*ipseitu*“ (viz dílo *Soi-même comme un autre*, 1996, č. *O sobě samém jako o jiném*, 2016) nelze interpretovat jen tak, že v prvním případě jde o to, jak mě vidí druzí, a ve druhém jak se vidím sám. *Idem*-identita se u něj – pokud to hodně zestručním – týká neměnného jádra subjektu, trvání jeho charakteru v čase, zatímco „*ipseitu*“ můžeme interpretovat jako narativní aspekt, který se mění pokaždé, když subjekt vytváří naraci o sobě samém, a jehož neměnnou je slib subjektu dodržet slovo a zůstat konstantní. Zmiňuji to proto, že právě Ricoerovu pojetí těchto dvou identit by bylo možné v práci využít.

Analýzy trilogie složené z románů *La masseria delle allodole* (2004, Skřivánčí usedlost), (*La strada di Smirne* (2009, Cesta do Smirny) a *Il rumore delle perle di legno* (2015, Zvuk dřevěných perel) provádí autorka s ohledem na výše zmíněné teoretické práce. Postavy dělí do celkem tří generací a zaměřuje se na jejich vztah k traumatu, tedy ke genocidě. Rozbory jsou pečlivé, vybrané ukázky přesvědčivé, překlady vesměs zdařilé, jen místy trochu toporné. Postrádám pouze výraznější odlišení mezi hlasem postavy a vypravěče, mezi vypravěčem a

fokální postavou (jako je třeba Yerwant). Jedinou intradiegetickou vypravěčkou je Antonia, zástupkyně třetí generace Arménů v diaspoře, ve třetím díle trilogie. Výpovědi a svědectví ostatních postav jsou zprostředkované, s výjimkou přímých promluv. To by bylo při přijímání dělení E. Hamarové záhodno zmínit, protože ona pracuje se subjektem, který „se vypráví“, který vypráví o sobě. Tím ale rozhodně nechci říct, že analýzy Simony Resekové jsou zkreslující, jen upozorňuju, že situace se tím, že první dva romány mají extradiegetického vypravěče, trochu komplikuje.

Třebaže připomínky k formálním vadám na kráse jsem uvedla už v době vzniku práce, zde zopakuju alespoň ty hlavní: i. delší citáty nedáváme do uvozovek, pokud ano, vnitřní uvozovky v citátu musí být jednoduché, ii. autorka v poznámkách pod čarou střídá celé vypisování bibliografické anotace s doporučeným užitím zkratky cit. d., při opakovaném citování z téhož díla, iii. často je opomenuto psaní názvů děl kurzivou (a to i v bibliografii). Stylisticky je práce živé a formulačně dotažená, po gramatické stránce jsou drobné chyby hlavně v interpunkci, ale v únosné míře. Úryvek ze Saidova *Orientalismu* by bylo správnější citovat v existujícím překladu. To jsou všechno marginálie, které by odstranila pečlivější korektura textu.

Jako celek však chci práci Simony Resekové vyzdvihnout, autorka projevila schopnost syntetického zpracování faktografie, aplikace teorií a metod na zvolený korpus textů i talent citlivé analýzy a práce s primární literaturou. Pracovala samostatně a nároky běžně kladené na bakalářskou práci beze zbytku splnila.

Závěr: Předloženou bakalářskou práci Simony Resekové vřele doporučuju k obhajobě a před vznesené připomínky ji předběžně hodnotím známkou výborně.

V Praze 27. 8. 2018

PhDr. Alice Flemrová, Ph.D.
Vedoucí práce

